

עצת האישה

ה.פייל

מתוך "ארץ דמדומים" 1894

רבים הגברים שהסתבכו בצרות כי שמעו בעצת אשתם. כך קרה גם לאיש עליו אספר לכם. היה פעם דייג שדג במשך יום שלם ולא הצליח לדוג אפילו סרדין אחד. בערב הוא ישב בבית, שפשף את ברכיו, התחמם ליד האש וחיכה לארוחת הערב שהכינה אשתו. הרעב שלו היה חריף כמו חומץ ומצב רוחו חם מספיק כדי לטגן נקניק.

בזמן שכך ישב וניסה להרגיש בנוח נשמעה פתאום דפיקה בדלת. האישה פתחה אותה ושם עמד אדם זקן, לבוש אדום מרגל עד ראש, עם זקן לבן כמו שלג. אשת הדייג פתחה את פיה בהפתעה, אך האיש ניכנס ישר לבית. "תביא את רשתותיך, דייג" אמר "ובוא אתי. אני רוצה שתדוג לי

משהו, ואם יהיה לי מזל אשלם לך עבור הדיג כפי שעוד לא שילמו קודם לאף דייג." "לא" אמר הדייג "לא אצא יותר הלילה. דגתי כל היום עד שגבי כמעט ונשבר, ולא צדתי דבר. ועכשיו לא אצא ולא אעזוב את הבית החם ואת הארוחה שאשתי מכינה." אך אשת הדייג שמעה מה אמר הזקן על התשלום עבור העבודה וחשבה אחרת מאשר בעלה. "קום" אמרה "האיש מבטיח לשלם לך טוב. לא כדאי להפסיד הזדמנות כזו, ואני מייעצת לך ללכת." אבל הדייג נענע את ראשו. לא הוא לא ילך. אמר כבר שלא יצא עוד הערב וכך גם יהיה. אשתו רק חייכה ואמרה שוב "אני מייעצת שתלך." הדייג רן ורטן ונשבע שלא יצא. אך אשתו אמרה רק כל הזמן אותו דבר. היא לא כעסה, לא התווכחה ולא אבדה את עשתונותיה, אלא רק מול כל דבר שהוא אמר אמרה "אני מייעצת שתלך." בסוף הרוגז של הדייג גבר עליו. "טוב" אמר כשהוא כמעט ויורק את מלותיו "אם את מגרשת אותי בלילה, אני מבין שעלי ללכת" והוסיף מה שאמרו כבר אחרים "רבים האנשים שבאו בצרות כי שמעו לעצת נשותיהם." הוא לקח את כובע הפרווה ואת הרשת שלו ויחד עם

נשארה שחורה כמו קודם.
ואז האיש באדום, שהיה קוסם
גדול, אמר לדייג "כעת נצא
לדרך שעוד אף פעם איש לא
יצא קודם. רק אל תאמר מילה
במשך כל הזמן, כי אחרת
אסון גדול עלול לנו להתרחש.
"לא להגיד שום דבר?" שאל
הדייג.

"לא."

"אפילו 'בוו' כדי לגרש אווז?"
"לא."

"זה יהיה קשה לאדם שרגיל
לדבר" אמר הדייג.

"ונוסף לכך אצטרך לקשור לך
את העיניים" אמר האיש

הזקן. והוא הוציא מטפחת מהכיס והתכוון לקשור עיני
הדייג.

"אז לא אראה דבר?" אמר הדייג.
"לא."

"אפילו לא נוצה אחת?"

האיש הזקן יצאו באור הירח, כשהצללים שלהם
מתנדנדים אחריהם כמו עכבישים שחורים גדולים.
הם הלכו, הלכו, יצאו מהעיר ועברו שדות ויערות עד
שהגיעו בסוף למדבר עצוב ומבודד, שבו לא נראה דבר
מלבד סלעים ועשב וקוצים.

"טוב" אמר הדייג "אני דגתי כנער וכמבוגר במשך
ארבעים ושבע שנה, אך אף פעם לא ראיתי מקום כל כך
לא מתאים כדי לדוג משהו."

אך האיש הזקן לא אמר מילה. הוא צייר באצבע על
הארץ מעגל גדול עם צורות משונות. אחר כך הוציא
מתחת לגלימה האדומה שלו קופסת פלדה ועוד תיבה
מכוסה עם ציורי נחשים, דרקונים ומי יודע במה עוד,
הדליק אש ועשה מדורה. מהתיבה הוציא קצת אבקה
אפורה שאותה זרק לאש.

להבה בהירה יצאה מהמדורה ואחריה עשן סמיך
שהתפשט עד שכל הסביבה נעשתה שחורה כמו חצות
השחורים ביותר. ואז האיש הזקן התחיל למלמל לחשים
ומילים מוזרות, ותוך כדי כך נשמע רעש כמו של רעמים
רחוקים שקרבו יותר ויותר, עד שהדייג המסכן נרעד
מפחד. האדמה רעדה ושיני הדייג הרעישו בראשו.
פתאום הכל נפסק ושקט השתרר סביב, אך הסביבה

"לא."

"אם כך" אמר הדייג "אני מצטער שבאתי."

אך האיש הזקן קשר לו את העיניים והוא נשאר עיוור כמו עטלף.

"עכשיו" אמר האיש הזקן "שים את רגליך מעל זה שאתה מרגיש ביד, ותחזיק חזק."

הדייג הוריד את ידו והרגיש במשהו גס ושעיר. הוא שם את רגלו מעל הדבר הזה ו"ווייז! ווייז!" עף באוויר כמו טיל. כדי לא ליפול הוא רק החזיק חזק בידיים וברגליים. וכך הם עפו ועפו עד שאחרי זמן מה הדבר שנשא אותו נחת על הארץ והדייג מצא את עצמו עומד, כי מה שהביא אותו לשם נעלם.

האיש הזקן הוריד את המטפחת מעיניו והדייג ראה שהוא נמצא על חוף ים, ורק מים וסלעים וחול יכול היה לראות.

"כאן תשליך את הרשת שלך" אמר הזקן "כי אם לא נתפוס כאן משהו, לא נתפוס כבר דבר בכלל."

הדייג פרש את הרשת וזרק אותה לים ומשך חזרה, וזרק שוב, אך לא הצליח לדוג אפילו דג מלוח. רק אחרי שזרק אותה בשלישית מצא שברשת נתפס משהו כבד כמו עופרת. הוא משך ומשך עד שבסוף הוציא את

הרשת לחוף וראה בה ארגז עץ גדול, שחור משהייה במים ומכוסה בצדפות ובאצות ים.

זה היה הדבר שהקוסם רצה לדוג.

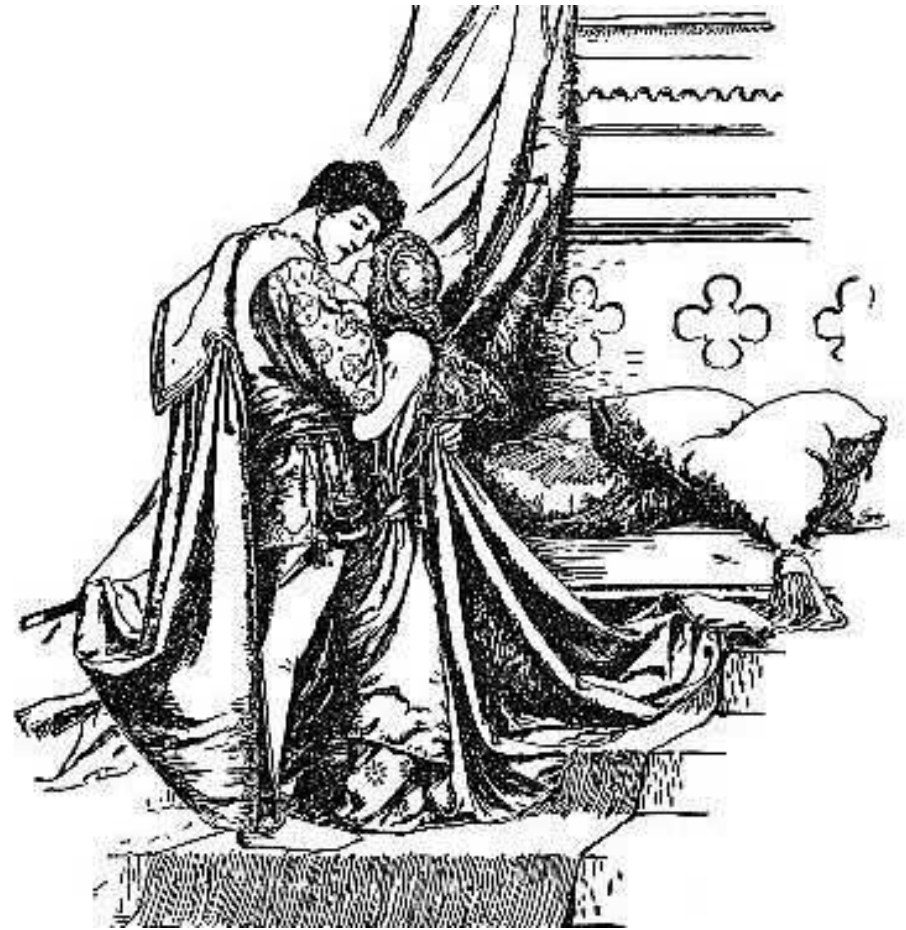
הזקן שלף מכיסו מפתח זהב קטן, פתח את המכסה והדייג יכול היה לראות בפנים ארמון קטן, יפה כפי שעין אדם ראתה אי-פעם, עשוי מאם פנינה ומבריק בלבן כמו שלג. הקוסם הזקן הוציא את הארמון מהארגז ושם אותו על הארץ.

ואז, הפלא ופלא, קרה דבר מופלא - הארמון התחיל לגדול כמו בועת סבון, עד שעמד באור הירח נוצץ כמו שלג, עם חלונות זורחים באור של אלפי נרות, עם צילי מוסיקה וקולות וצחוק מבפנים.

הדייג המופתע רק בקושי חזר לנשום כשקרה דבר מוזר שני. הקוסם הזקן הוריד את בגדיו - ואת הפנים שלו -

הקוסם כאילו היה מלך. והוא עם הדייג הלכו דרך
אולמות וחדרים שהיו מפוארים כל אחד יותר מהשני, עד
שהגיעו לאולם שביופיו עבר את כל הקודמים.
בקצה האולם עמד כס זהב מלכותי וישבה עליו אישה
יפה ונאה יותר מכל חלום, עם עיניים כמו יהלומים,
לחיים כמו ורד ושער כמו זהב טווי. היא ירדה במדרגות
אחדות לקראת הקוסם והם התנשקו מול כל אלה
שהביטו עליהם. ואז היא הובילה אותו אל הכס שלה,
הושיבה לידה והם דיברו ביניהם במשך זמן רב.
איש לא אמר מילה לדייג שעמד שם והביט סביב כמו
אוח. "אני מצפה" אמר לעצמו בסוף "שיתנו לי אולי
לנגוס דבר?" כי הוא לא הספיק לגמור את הארוחה
הטובה שבישלה אשתו בבית, הרעב הציק לו והוא
השתוקק למשהו טעים וחם שימלא את קיבתו. אך הזמן
עבר ואיש לא דאג לו אפילו לחתיכת קרום של לחם.
בינתיים השעון צלצל חצות והזוג שישב על כס הזהב
קם.
הגברת היפה לקחה את ידו של הקוסם, פנתה אל כל
אלה שעמדו סביב, ואמרה בקול רם:
"הנה היחידי ששווה לקבל את היקר שביקר! לו אתן
זאת יחד עם כל הכוח שבכוחות!"

כן, הפנים שלו שהיו כאילו מסכה, והנה עמד לפני הדייג
אדם צעיר נאה ואציל. הוא סימן לדייג והוביל אותו
במדרגות שיש לדלתות הארמון. וכשהם הגיעו לשם
הדלתות נפתחו בפרץ של אור, ובפנים עמדו מאות
אנשים אצילים, לבושים קטיפה ומשי, שהשתחוּ בפני

אולם של כס הזהב באותה הדרך שבה באו. האצילים לבושי קטיפה ומשי צעדו לפנייהם והם הלכו כך דרך כל החדרים עד שהגיעו אל דלתות הארמון. וכשרק יצאו, מה אתם חושבים שקרה? אם הארמון המפואר הזה צמח כמו בועת סבון, כך הוא גם נעלם כמו בועה, ושניהם עמדו על חוף הים, כשלפניהם רק מים, חול וסלעים, ומעליהם שמיים מלאי כוכבים. הדייג ניער את כובעו המלא זהב, וזה צלצל ושקשק והיה כבד כמו עופרת. אם זה לא חלום, הרי הוא היה עכשיו עשיר לכל החיים.

ואז היא פתחה תיבה קטנה שעמדה לידה והוציאה ממנה כדור בדולח, קטן כגודל ביצת יונה, שהבריק כמו להבת אש. הקוסם לקח את כדור הבדולח וטמן אותו בחזהו, אך הדייג לא יכול היה לנחש מה זה היה, ואם אינכם יודעים, לא אספר לכם. רק אז, בפעם הראשונה, הגברת היפה הרגישה בדייג. היא קראה לו באצבע, וכשעמד על ידה באו שני אנשים עם ארגז גדול. כשפתחו את הארגז הדייג ראה כי הוא מלא בשקי מטבעות זהב. "איך תרצה לקחת אותו?" אמרה הגברת היפה. "לקחת מה?" שאל הדייג. "את התשלום על הטרחה שלך" אמרה הגברת. "אקח" אמר מהר הדייג "בכובע שלי." "טוב" והגברת נפנפה לאחד האנשים שעמד ליד הארגז וזה הוציא שק, פתח אותו ושפך זרם מטבעות זהב לתוך כובע הפרווה. הדייג שעוד לא ראה כל כך הרבה עושר בכל חייו עמד כמו מאובן. "כל זה בשבילי?" שאל. "אכן כך" אמרה הגברת היפה. "אז יברך האל את עיניך היפות" אמר הדייג. אזי הקוסם נשק לגברת היפה, סימן לדייג והם עזבו את

הוא ישב על תיש שחור כמו לילה, ולפניו עף גם הקוסם על תיש דומה, כשהגלימה האדומה מתנופפת מאחור ונראית באור הירח כמו זוג כנפיים אדומות גדולות. "דגים וסרטנים!" קרא הדייג "זה תיש שחור!" באותו הרגע התיישים, והאיש הזקן והכל נעלם ביחד. הדייג התחיל ליפול, מתגלגל באוויר סביב-סביב כמו צפרדע. הוא החזיק חזק את הרשת אך כובע הפרווה שלו עף, כשמטבעות הזהב נופלות ממנו כמו מטר זיקוקי אור צהוב. הוא נפל ונפל, ורק למזלו ביתו היה ממש שם, עם הגג המכוסה בקני סוף רכים. הוא נפל ממש במרכז הגג ודרכו ישר לתוך החדר למטה. אשתו הייתה כבר במיטה ונחרה בנחת, אך הרעש שעשה הדייג בנפילה יכול היה להעיר אפילו מת. היא קפצה מהמיטה וישבה שם, מסתכלת וממצמצת בעיניה הרדומות ועם מוח מבולבל כמו ביצת ברווז בסערת רעמים. "הנה" אמר הדייג, כשהצליח לקום ושפשף את כתפו "זה מה שקורה כששומעים בעצת אישה!"

"ובכל זאת" אמר "יכלו לתת לי דבר מה לאכול." הקוסם לבש שוב את הבגד האדום שלו ואת פני האיש הזקן ונעשה זקן ואפור כמו קודם. הוא לקח שוב מקלות ושבבים, בנה מדורה, הדליק אש גדולה ועשן כפי שעשה קודם. ואז קשר לדייג את עיניו במטפחתו. "תזכור" אמר "מה אמרתי לך לפני שיצאנו לדרך. סגור את פיך כי אם תוציא אפילו הגה, אתה אדם אבוד. עכשיו שים את רגליך מעל מה שאתה מרגיש כאן, ותחזיק חזק." הדייג החזיק את הרשת שלו מעל זרועו האחת ואת הכובע עם זהב ביד שנייה. הוא שוב הרים את רגלו מעל דבר גס ושעיר והם יצאו לאוויר כמו טיל. עכשיו הוא כבר התרגל לדברים מוזרים שקורים לו והתחיל לחשוב שהיה רוצה לראות מה הוא היצור הזה שנושא אותו כך דרך השמיים. ולמרות הרשת והכובע שהחזיק הוא הצליח להזיז קצת את המטפחת מעין אחת, הציץ ואז ראה בבירור על מה הוא רוכב.